

KRYTERIA OCENIANIA UCZNIÓW W KLASIE V
OPRACOWANE NA PODSTAWIE PROGRAMU NAUCZANIA PRZYRODY

DKW – 4014-241/99

WYMAGANE WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI NA OCENĘ				
DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA	CELUJĄCA
<p>Opowiadasz swoje przeżycia z wakacji związane z przyrodą.</p> <p>Określasz swoje słabe i mocne strony.</p> <p>Projektujesz swoje miejsce nauki.</p> <p>Wymieniasz zasady skutecznego uczenia się.</p> <p>Wymieniasz warunki koncentracji.</p> <p>Wymieniasz kierunki główne i pośrednie na widnokręgu oraz ich oznaczenia międzynarodowe.</p> <p>Opisujesz sposoby pomiaru odległości w terenie.</p> <p>Wymieniasz składniki pogody.</p> <p>Przestrzegasz zasad zachowania się w czasie burzy. Wyróżniasz klimatyczne cztery pory roku.</p> <p>Rozpoznajesz symbole stosowane na mapach pogody.</p> <p>Odczytujesz z wykresu najniższe i najwyższe temperatury i opady.</p> <p>Rozróżniasz i nazywasz przyrządy pomiarowe znajdujące się na stacji meteorologicznej.</p> <p>Wymieniasz 5 wynalazków mających istotne znaczenie dla Ciebie samego.</p> <p>Czytasz instrukcję obsługi ze zrozumieniem.</p> <p>Wyjaśniasz zasady bezpiecznego wykonywania doświadczeń („Regulamin młodego przyrodnika”).</p> <p>Podajesz przykłady osadów powstających w naszych domach.</p> <p>Podajesz przykłady mieszanin z najbliższego otoczenia.</p> <p>Wymieniasz nazwiska poznanych odkrywców.</p> <p>Wymieniasz planety Układu Słonecznego.</p> <p>Wymieniasz daty rozpoczęcia kalendarzowych pór roku.</p>	<p>Określasz zasady pracy na lekcjach przyrody.</p> <p>Rozumiesz potrzebę planowania czasu zgodnie z rytmem intelektualnym.</p> <p>Wykonujesz ćwiczenia integrujące pracę mózgu.</p> <p>Określasz za pomocą testu psychologicznego dominujący rodzaj swojej wyobraźni.</p> <p>Opisujesz sposoby wyznaczania kierunków w terenie.</p> <p>Mierzysz krokami odległość w terenie.</p> <p>Rozpoznajesz i nazywasz przyrządy do pomiaru składników pogody.</p> <p>Analizujesz wykresy klimatyczne (najwyższe, najniższe wartości temperatur, opadów).</p> <p>Wyjaśniasz znaczenie obserwacji pogody i jej prognozowania w życiu człowieka.</p> <p>Wyjaśniasz znaczenie stacji meteorologicznych.</p> <p>Podajesz przykłady wzorów zaczerpniętych z przyrody przez odkrywców.</p> <p>Obsługujesz dowolne urządzenie zgodnie z instrukcją.</p> <p>Określasz podstawowe właściwości badanych substancji (stan skupienia i barwę).</p> <p>Opisujesz sposoby usuwania kamienia kotłowego z czajnika.</p> <p>Opisujesz zachowanie się niektórych substancji w wodzie (sól, cukier, olej, piasek, kreda).</p> <p>Przyporządkowujesz odkrycia do nazwisk Odkrywców.</p> <p>Opisujesz skutki ruchu obrotowego (wirowego) Ziemi.</p> <p>Określasz co to są gwiazdozbiory.</p> <p>Wyjaśniasz pojęcia związane ze wszechświatem (planeta, gwiazda, Słońce, Księżyc).</p>	<p>Ustalasz związki między sytuacjami z wakacji a wiadomościami uzyskanymi na lekcjach przyrody.</p> <p>Wskazujesz najlepsze pory dnia na naukę.</p> <p>Stosujesz zasady koncentracji w czasie nauki.</p> <p>Stosujesz sposoby skutecznego uczenia się w praktyce.</p> <p>Określasz kierunki różnych obiektów w stosunku do innych, na podstawie planów i map.</p> <p>Wyjaśniasz zmiany długości cienia w ciągu roku.</p> <p>Stosujesz zasady prawidłowego odczytywania temperatury powietrza z termometru. Opisujesz charakterystyczne cechy pór roku na podstawie tekstu źródłowego i własnych obserwacji.</p> <p>Wyjaśniasz na podstawie dostępnych źródeł pojęcia: meteorologia, mapa pogody, synoptyk, prognoza pogody.</p> <p>Układasz prognozę pogody na podstawie mapy synoptycznej dla swojego województwa.</p> <p>Samodzielnie wykonujesz pomiary niektórych składników pogody (temp. powietrza, kierunek wiatru, ciśnienie atmosferyczne, wielkość zachmurzenia, rodzaj opadów).</p> <p>Opisujesz cechy jakimi charakteryzuje się osoba twórcza.</p> <p>Klasyfikujesz wynalazki wg roku skonstruowania.</p> <p>Opisujesz elementy zawarte w instrukcji.</p> <p>Dokonujesz podziału substancji na proste i złożone poparte przykładami.</p> <p>Opisujesz sposoby usuwania innych osadów spotykanych w naszych domach.</p> <p>Dokonujesz podziału substancji na mieszaniny jednorodne i niejednorodne podając ich przykłady z najbliższego otoczenia</p> <p>Wypełniasz prawidłowo „kartkę z życiorysu” korzystając z tekstu źródłowego.</p> <p>Opisujesz skutki ruchu obiegowego Ziemi.</p> <p>Czytasz ze zrozumieniem tekst źródłowy i prawidłowo wypełniasz tabelę.</p>	<p>Zapraszasz do zwiedzania ciekawych miejsc.</p> <p>Opisujesz funkcje półkul mózgowych.</p> <p>Stosujesz ćwiczenia integrujące pracę mózgu.</p> <p>Zapamiętujesz ciągi 10 - 15 wyrazów.</p> <p>Orientujesz mapę, plan z użyciem kompasu.</p> <p>Wskazujesz zależności pomiędzy długością cienia a wysokością obiektu.</p> <p>Przyporządkowujesz elementom pogody jednostki pomiaru (°C, hPa, mmHg, mm). Obliczasz amplitudę temperatury powietrza.</p> <p>Sporządzasz prawidłowo wykres temperatury powietrza i opadów oraz analizujesz go.</p> <p>Określasz cel gromadzenia danych meteorologicznych.</p> <p>Analizujesz, co skłoniło ludzi do niektórych odkryć.</p> <p>Oceniasz pozytywny i negatywny wpływ postępu technologicznego (niektórych wynalazków) na życie ludzi.</p> <p>Układasz własną instrukcję do wymyślonego urządzenia, czynności.</p> <p>Wyjaśniasz różnice między substancjami prostymi a złożonymi.</p> <p>Określasz warunki powstawania korozji.</p> <p>Wskazujesz sposoby rozdzielenia składników mieszanin.</p> <p>Przyporządkowujesz daty do poznanych odkryć.</p> <p>Wskazujesz na mapie świata trasy podróży geograficznych K. Kolumba.</p> <p>Opisujesz cechy charakterystyczne 2 – 3 ciał niebieskich.</p>	<p>Wyjaśniasz cel uczenia się.</p> <p>Orientujesz mapę, plan bez użycia kompasu.</p> <p>Określasz odległości „na oko” i szacujesz wysokości.</p> <p>Rozpoznajesz podstawowe rodzaje chmur i określasz jaką pogodę zapowiadają (cirrusy, cumulonimbusy, cumulusy).</p> <p>Wyjaśniasz znaczenie mikroklimatu dla człowieka.</p> <p>Prowadzisz systematyczne obserwacje pogody, zapisując jej wyniki przy pomocy poznanych symboli.</p> <p>Wyjaśniasz znaczenie pojęcia: stacja meteorologiczna.</p> <p>Wykorzystujesz informacje do formułowania wniosków.</p> <p>Wykonujesz samodzielnie doświadczenia zgodnie z podaną instrukcją.</p> <p>Wykonujesz samodzielnie doświadczenia zgodnie z instrukcją i formułujesz prawidłowe wnioski.</p> <p>Uzasadniasz dlaczego ludzie dokonują nowych odkryć.</p>

WYMAGANE WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI NA OCENĘ

DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA	CELUJĄCA
<p>Wymieniasz kilka podstawowych środków do utrzymania higieny osobistej.</p> <p>Wymieniasz kilka przykładów rozwijania zainteresowań i hobby.</p> <p>Wymieniasz 2 – 3 sytuacje, które są przyczyną Twojego stresu.</p> <p>Wymieniasz nazwy 4 podstawowych zbóż.</p> <p>Wymieniasz kilka rodzajów chleba.</p> <p>Wymieniasz miejsca spożywania posiłków.</p> <p>Wymieniasz osoby i zawody związane z przygotowywaniem posiłków.</p> <p>Wymieniasz 3 zasady prawidłowego zachowania się przy stole.</p> <p>Wymieniasz przyczyny chorób człowieka uwzględniając podział na naturalne i cywilizacyjne.</p> <p>Dostrzegasz różnice między ludźmi.</p> <p>Odczytujesz z mapy Polski województwa o największej i najmniejszej gęstości zaludnienia.</p> <p>Dokonujesz pomiaru długości i szerokości klasy.</p> <p>Wymieniasz przykłady zwierząt żyjących stadnie i w pojedynkę.</p> <p>Opisujesz uczucia towarzyszące podczas samotnego przebywania w domu.</p> <p>Podajesz cechy położenia Polski na mapie Europy.</p> <p>Wskazujesz na mapie politycznej Polskę i jej sąsiadów. Wyliczasz czynniki, od których zależy poziom życia ludzi.</p> <p>Określasz warunki widzenia przedmiotów.</p> <p>Czytasz ze zrozumieniem polecenia zawarte w kartach pracy.</p> <p>Rozpoznajesz 3 elementy budowy mikroskopu.</p> <p>Wymieniasz zasady wykonywania preparatu świeżego.</p> <p>Odnajdujesz w różnych źródłach informacji hasło "gleba".</p> <p>Wymieniasz i rozpoznajesz na rysunku (fotografiach) zwierzęta żyjące w glebie.</p> <p>Wymieniasz i rozpoznajesz na rysunku (fotografiach) zwierzęta żyjące w wodzie.</p> <p>Wymieniasz siły ciężkości i wyporu w wodzie.</p> <p>Wymieniasz kilka źródeł informacji porządkujących wiedzę o świecie.</p> <p>Wyjaśniasz pojęci biotopu i biocenozy.</p> <p>Wymieniasz przykłady drapieżników występujących w przyrodzie.</p> <p>Odczytujesz z planu miasta nazwę rzeki lub innego dużego zbiornika wodnego.</p>	<p>Czytasz ze zrozumieniem pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety.</p> <p>Wskazujesz 2 – 3 okoliczności potęgujące stres.</p> <p>Rozpoznajesz w oparciu o rysunek i naturalne okazy 4 podstawowe zboża.</p> <p>Prezentujesz na co dzień zachowania świadczące o poszanowaniu chleba.</p> <p>Wymieniasz nazwy naczyń i innych przedmiotów używanych do prawidłowego nakrycia stołu.</p> <p>Określasz 3 – 4 warunki „udanego” posiłku (obiadu, kolacji).</p> <p>Wyjaśniasz na czym polega higiena pracy w szkole (wymieniasz 2 - 3 przykłady).</p> <p>Rozumiesz pojęcie tolerancji.</p> <p>Odczytujesz z mapy Polski z podręcznika nazwy miast o największej gęstości zaludnienia.</p> <p>Ustalasz 2 – 3 więzi łączące Cię z koleżanką, kolegą.</p> <p>Uzupełniasz schemat, podając przykłady więzi łączących ludzi.</p> <p>Wymieniasz państwa graniczące z Polską i ich stolicy. Wyjaśniasz wpływ warunków przyrodniczych na życie ludzi.</p> <p>Wiesz, że światło rozchodzi się po liniach prostych.</p> <p>Rozumiesz pojęcie optyki.</p> <p>Wymieniasz zasady posługiwania się mikroskopem.</p> <p>Czytasz ze zrozumieniem polecenia zawarte w karcie pracy.</p> <p>Wymieniasz organizmy żyjące w glebie.</p> <p>Wymieniasz cechy budowy zewnętrznej przystosowujące poznane zwierzęta do życia w glebie.</p> <p>Wymieniasz organizmy żyjące w wodzie.</p> <p>Dokonujesz podziału dowolnych rzeczy, zjawisk, substancji.</p> <p>Podajesz przykłady biotopów i biocenozy.</p> <p>Wymieniasz cechy przystosowujące organizmy do życia w określonym ekosystemie.</p> <p>Wyjaśniasz na czym polega przystosowanie organizmów do drapieżnictwa.</p> <p>Podajesz przykłady pasożytów.</p> <p>Odczytujesz z planu miasta nazwę instytucji państwowych, kulturalnych i usługowych.</p>	<p>Określasz przeznaczenie podstawowych środków i kosmetyków przeznaczonych do codziennej pielęgnacji.</p> <p>Określasz osoby, instytucje, które mogą pomóc Ci w trudnych sytuacjach.</p> <p>Wymieniasz rodzaje produktów pokarmowych otrzymywanych ze zbóż.</p> <p>Opisujesz etapy produkcji chleba.</p> <p>Opisujesz charakterystyczne elementy świątecznych stołów.</p> <p>Rozpoznajesz sygnały umowne dotyczące zakończenia posiłku np. w restauracji.</p> <p>Opisujesz zagrożenia naturalne i cywilizacyjne – jakie choroby mogą one wywołać.</p> <p>Rozróżniasz przykłady nietolerancji we współczesnym świecie.</p> <p>Opisujesz uciążliwość życia w rejonie dużego zaludnienia.</p> <p>Wyjaśniasz przyczyny dużej gęstości zaludnienia.</p> <p>Określasz zalety życia ludzi w grupie (2 – 3 przykłady).</p> <p>Opisujesz właściwe zachowania dziecka w domu podczas nieobecności rodziców i w czasie drogi do i ze szkoły.</p> <p>Rozpoznajesz na mapie konturowej Europy państwa sąsiadujące z Polską.</p> <p>Podajesz przykłady państw i narodów.</p> <p>Porównujesz poziom życia ludzi w różnych rejonach Polski (niziny, góry).</p> <p>Określasz warunki powstawania cienia.</p> <p>Przeprowadzasz doświadczenia przy niewielkiej pomocy nauczyciela.</p> <p>Przygotowujesz mikroskop do pacy (ustawiasz światło).</p> <p>Wykonujesz preparat świeży.</p> <p>Określasz warunki niezbędne do powstawania gleby (czynniki glebotwórcze).</p> <p>Opisujesz znaczenie poznanych zwierząt glebowych.</p> <p>Opisujesz znaczenie poznanych zwierząt wodnych.</p> <p>Opisujesz znaczenie siły ciężkości i wyporu.</p> <p>Określasz zasady podziału podanych elementów przyrody.</p> <p>Podajesz przykłady ekosystemów naturalnych i sztucznych.</p> <p>Wyjaśniasz istotę pasożytnictwa.</p> <p>Wymieniasz rodzaje zieleni w mieście.</p> <p>Wymieniasz cechy rozwiązań komunikacyjnych w mieście.</p>	<p>Dostrzegasz różnice w dojrzewaniu dziewcząt i chłopców.</p> <p>Rozpoznajesz oznaki dojrzałości płciowej.</p> <p>Opisujesz objawy zaburzeń psychicznych spowodowanych długotrwałym stresem</p> <p>Wskazujesz na mapie rejonu występowania zbóż uprawianych w Polsce.</p> <p>Wyjaśniasz religijne, kulturowe i rzeczywiste znaczenia chleba.</p> <p>Stosujesz zasady prawidłowego nakrywania do stołu na podstawie rysunku.</p> <p>Wyjaśniasz znaczenie pojęcia profilaktyki, podając przykłady przeciwdziałania chorobom.</p> <p>Projektujesz rozwiązania zmierzające do akceptacji inności.</p> <p>Obliczasz gęstość zaludnienia w kwadracie o boku 1 m i w klasie.</p> <p>Sporządzasz diagram słupkowy gęstości zaludnienia województw.</p> <p>Przedstawiasz graficznie jeden dzień życia na wyspie pełnej czarów, tajemnic.</p> <p>Opisujesz zachowania ludzi budzące zaufanie.</p> <p>Wyjaśniasz pojęcia naród i państwo.</p> <p>Podajesz przykłady mniejszości narodowych i grup etnicznych mieszkających w Polsce.</p> <p>Oceniasz walory przyrodnicze swojej miejscowości.</p> <p>Opisujesz zjawiska odbicia i załamania światła.</p> <p>Wykonujesz doświadczenia zgodnie z instrukcją.</p> <p>Formułujesz prawidłowo wnioski z przeprowadzonych doświadczeń.</p> <p>Ustawiasz ostrość obrazu w mikroskopie.</p> <p>Wykonujesz prawidłowo rysunek mikroskopowy zaobserwowanych komórek.</p> <p>Wyjaśniasz co to jest gleba.</p> <p>Ustalasz cechy wspólne zwierząt żyjących w glebie.</p> <p>Ustalasz cechy wspólne zwierząt żyjących w wodzie.</p> <p>Opisujesz sposoby przedstawiania informacji w różnych źródłach.</p> <p>Podajesz przykłady ekosystemów z najbliższej okolicy.</p> <p>Wyjaśniasz pojęcie symbiozy.</p> <p>Podajesz przykłady organizmów żyjących w symbiozie.</p> <p>Opisujesz na czym polega konkurencja między gatunkami.</p> <p>Dostrzegasz wady i zalety życia w dużym mieście.</p>	<p>Stosujesz techniki zmniejszające stres.</p> <p>Wyjaśniasz pojęcia: zboża jare i ozime.</p> <p>Wyjaśniasz potoczne powiedzenia związane z chlebem.</p> <p>Rozpoznajesz sztuce stosowane do różnych potraw.</p> <p>Projektujesz szkołę przystosowaną dla uczniów niepełnosprawnych.</p> <p>Uzasadniasz potrzebę bycia tolerancyjnym we współczesnym świecie.</p> <p>Odczytujesz z rocznika statystycznego liczbę ludności świata, Europy i Polski.</p> <p>Przedstawiasz w formie komiksu 2 – 3 zabawy grupowe.</p> <p>Wyjaśniasz pojęcia: mniejszość narodowa, grupa etniczna.</p> <p>Wskazujesz na mapie sąsiadów o powierzchni mniejszej i większej od Polski.</p> <p>Wykonujesz proste przyrządy optyczne (peryskop, kalejdoskop).</p> <p>Wyjaśniasz zjawisko załamania i odbicia światła.</p> <p>Wyjaśniasz korzyści dla człowieka wynikające z symbiozy.</p> <p>Opisujesz Stare Miasto swojego miasta wojewódzkiego (zabytki, legendy, współczesne znaczenie).</p>

WYMAGANE WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI NA OCENĘ

DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA	CELUJĄCA
<p>Wymieniasz nazwy zwierząt spotykanych w miastach.</p> <p>Opisujesz sposoby rozprzestrzeniania się roślin i zwierząt.</p> <p>Opisujesz budowę zewnętrzną rośliny.</p> <p>Rozpoznajesz na modelu pagórka elementy jego budowy.</p> <p>Przyporządkowujesz barwy na mapie hipsometrycznej poszczególnym formom ukształtowania terenu (niziny, wyżyny, góry).</p> <p>Wymieniasz 2- 3 nazwy pasów ukształtowania powierzchni Polski.</p> <p>Wymieniasz nazwę pasa, w którym mieszkasz.</p> <p>Podajesz przykłady zwierząt i roślin żyjących w Bałtyku.</p> <p>Wymieniasz zasady obowiązujące w parkach narodowych.</p> <p>Wskazujesz na mapie Polski Puszczę Kampinoską.</p> <p>Wymieniasz miejsca występowania mchów</p> <p>Opisujesz położenie Wielkopolskiego Parku Narodowego.</p> <p>Wymieniasz miejsca występowania paproci.</p> <p>Wskazujesz na mapie Wyżynę Krakowską – Częstochowską i Ojcowski Park Narodowy.</p> <p>Wskazujesz na mapie Tatry oraz najwyższy szczyt w Polsce.</p> <p>Wskazujesz na mapie TPN.</p> <p>Wymieniasz charakterystyczne rośliny i zwierzęta chronione żyjące w TPN.</p> <p>I wersja</p> <p>Wymieniasz dawne stolice Polski.</p> <p>II wersja</p> <p>Wymieniasz dawne stolice Polski.</p> <p>Podajesz przykłady ruchów wykonywanych w codziennym życiu.</p> <p>Wymieniasz sposoby wprawiania ciał w ruch.</p>	<p>Podajesz przykłady ekosystemów miejskich.</p> <p>Opisujesz 3 – 4 cechy budowy ułatwiające rozsiewanie się roślin.</p> <p>Wymieniasz części jadalne pospolitych roślin uprawnych.</p> <p>Wykonujesz rysunek poziomicowy pagórka.</p> <p>Podajesz z modelu wykonanego w domu.</p> <p>Odczytujesz z rysunku wysokość bezwzględną.</p> <p>Wskazujesz na mapie fizycznej Polski przykładowe pasy ukształtowania Polski.</p> <p>Rozróżniasz pojęcia flory i fauny.</p> <p>Wskazujesz na mapie Słowiński Park Narodowy.</p> <p>Wymieniasz rośliny i zwierzęta KPN w oparciu o podręcznik i obejrzany film.</p> <p>Opisujesz na podstawie rysunku budowę zewnętrzną mchu płonnika.</p> <p>Rozpoznajesz na mapie konturowej Polski poznane parki narodowe.</p> <p>Opisujesz na podstawie rysunku budowę zewnętrzną paproci.</p> <p>Opisujesz na podstawie mapy położenie Wyżyny Krakowsko – Częstochowskiej.</p> <p>Rozpoznajesz na podstawie rysunków różne formy krasowe (powierzchniowe).</p> <p>Wymieniasz i rozpoznajesz skały budujące Tatry.</p> <p>Opisujesz cechy pogody w Tatrach.</p> <p>Wymieniasz ważniejsze zabytki stolic Polski.</p> <p>Wymieniasz ważniejsze zabytki stolic Polski.</p> <p>Wyjaśniasz czym różni się stolica o innych miast.</p> <p>Określasz skutki działania siły.</p>	<p>Rozpoznajesz pospolite gatunki drzew w najbliższej okolicy.</p> <p>Przyporządkowujesz 3 - 4 nazwy zwierząt do miejsca pochodzenia.</p> <p>Opisujesz sposoby wykorzystania poznanych zwierząt przez człowieka.</p> <p>Przyporządkowujesz nazwy roślin uprawnych do ich części jadalnych.</p> <p>Rozpoznajesz na rysunku poziomicowym zbocza strome i łagodne.</p> <p>Odczytujesz z mapy hipsometrycznej Polski nazwy ważniejszych krain geograficznych określając ich formę.</p> <p>Wskazujesz na mapie przykładowe krainy geograficzne.</p> <p>Odróżniasz pojęcie pagórka od wzgórza.</p> <p>Odczytujesz z mapy fizycznej Polski główne miasta i wody poszczególnych pasów ukształtowania powierzchni Polski.</p> <p>Wymieniasz kilka cech charakterystycznych Bałtyk, jako środowiska życia.</p> <p>Wymieniasz po kilka przykładów roślin i zwierząt żyjących w Słowińskim PN.</p> <p>Odczytujesz z różnych map tematycznych ważniejsze informacje o KPN (ukształtowanie powierzchni, wysokość bezwzględną, nazwy rzek).</p> <p>Opisujesz znaczenie mchów i torfu.</p> <p>Określasz wysokość bezwzględną terenu na podstawie mapy.</p> <p>Rozpoznajesz na podstawie rysunku formy krasowe spotykane w jaskiniach.</p> <p>Obliczasz odległość rzeczywistą w oparciu o skalę mapy.</p> <p>Wyjaśniasz określenie „Szlak Orlich Gniazd”.</p> <p>Odczytujesz z mapy (szczegółowej) podstawowe różnice między Tatrami Wysokimi a Zachodnimi.</p> <p>Uzupełniasz rysunek przedstawiający piętra roślinne w Tatrach za pomocą znaków topograficznych.</p> <p>Korzystasz z internetu, aby uzyskać informacje.</p> <p>Opisujesz położenie stolic w korzystając z mapy fizycznej Polski.</p> <p>Wyjaśniasz własnymi słowami pojęcie ruchu.</p>	<p>Opisujesz znaczenie zieleni w mieście.</p> <p>Analizujesz samodzielnie tekst źródłowy oraz ustalasz prawidłowe wnioski.</p> <p>Wymieniasz wartości odżywcze roślin.</p> <p>Wykonujesz w oparciu o rysunek poziomicowy profil pagórka.</p> <p>Wyjaśniasz na podstawie rysunku wysokość względną i bezwzględną.</p> <p>Obliczasz na podstawie mapy poziomicowej wysokość względną i odczytujesz wysokość bezwzględną dowolnej formy terenu.</p> <p>Podpisujesz na mapie konturowej Polski główne pasy ukształtowania powierzchni.</p> <p>Odczytujesz z tekstu, z mapy charakterystyczne cechy krajobrazu każdego pasa ukształtowania powierzchni Polski.</p> <p>Opisujesz znaczenie Bałtyku dla Polski (podajesz 5 – 6 przykładów).</p> <p>Opisujesz proces tworzenia się i wędrówki wydm.</p> <p>Obliczasz wysokość względną i bezwzględną wydm.</p> <p>Opisujesz położenie KPN na podstawie różnorodnych map tematycznych z atlasu.</p> <p>Wyjaśniasz pojęcia: bagno i torfowisko.</p> <p>Wypełniasz kartę pracy na podstawie tekstu źródłowego.</p> <p>Obliczasz odległości rzeczywiste na podstawie skali mapy.</p> <p>Wymieniasz pospolite i chronione gatunki paproci (przynajmniej po 2 nazwy).</p> <p>Wyszukujesz informacje o warunkach uprawy paproci doniczkowych.</p> <p>Opisujesz cechy krajobrazu Wyżyny Krakowskiej – Częstochowskiej.</p> <p>Opisujesz świat zwierząt i roślin w Ojcowskim Parku Narodowym.</p> <p>Opisujesz różnice w krajobrazie Tatr Wysokich i Zachodnich.</p> <p>Wyjaśniasz pojęcia związane z krajobrazem wysokogórskim (grań, turnia, żleb, stożek piargowy, siklawa, staw).</p> <p>Obliczasz temperaturę powietrza w górach na różnych wysokościach n.p.m.</p> <p>Porównujesz na podstawie wykresów cechy klimatu na nizinach i w górach.</p> <p>Opisujesz i rozpoznajesz na fotografiach ważniejsze zabytki stolic Polski.</p> <p>Opisujesz i rozpoznajesz na fotografiach ważniejsze zabytki stolic Polski.</p> <p>Obliczasz odległości rzeczywiste między stolicą swojego województwa a stolicami Polski.</p> <p>Opisujesz rodzaje sił działających w przyrodzie</p>	<p>Rozpoznajesz kilka gatunków drzew i krzewów ozdobnych.</p> <p>Opisujesz pochodzenie roślin ozdobnych.</p> <p>Opisujesz pochodzenie roślin ozdobnych.</p> <p>Wyznaczasz poziomicę na modelu pagórka wykonanego z piasku.</p> <p>Rozpoznajesz na podstawie mapy hipsometrycznej Polski główne krainy geograficzne i umieszczasz ich nazwy we właściwych miejscach na mapie konturowej.</p> <p>Rozpoznajesz na mapie państwa nadbałtyckie.</p> <p>Uzasadniasz dlaczego Słowiński PN został zaliczony przez UNESCO do Międzynarodowego Rezerwatu Biosfery.</p> <p>Określasz cechy charakterystyczne roślin wydmowych.</p> <p>Określasz cechy charakterystyczne mchów.</p> <p>Rozpoznajesz i nazywasz pospolite gatunki mchów (mech torfowiec, płonnik, modraczek siwy).</p> <p>Rozpoznajesz formy polodowcowe na podstawie rysunku.</p> <p>Wyjaśniasz pochodzenie nazw wybranych paproci (długosz królewski, jęczmnik, orlica, pióropusznik strusi).</p> <p>Wyjaśniasz na czym polegają procesy Krasowe.</p> <p>Opisujesz znaczenie Zakopanego.</p> <p>Opowiadasz ciekawostki dotyczące roślin i zwierząt chronionych w Tatrach.</p> <p>Planujesz połączenia kolejowe i autobusowe ze swojej miejscowości do stolic Polski korzystając z rozkładów jazdy PKP i PKS.</p> <p>Opisujesz fakty historyczne związane ze stolicami Polski – datę założenia, władcę.</p> <p>Formułujesz samodzielnie wnioski wynikające z pokazów nauczycielskich.</p>

WYMAGANE WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI NA OCENĘ

DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA	CELUJĄCA
<p>Wymieniasz najważniejsze rodzaje transportu i sposoby łączności.</p> <p>Wskazujesz na mapie Wisłę oraz główne miasta nad nią leżące.</p> <p>Rozpoznajesz na rysunku, mapie: rzekę główną, dopływy, źródło, ujście, prawy i lewy brzeg; biegi: górny, środkowy, dolny.</p> <p>Podajesz przykłady zachowań ekologicznych w pobliżu zbiorników wodnych.</p> <p>Wymieniasz elementy budowy zewnętrznej ryby.</p> <p>Opisujesz cechy położenia Krainy Wielkich Jezior Mazurskich.</p> <p>Wymieniasz kilka największych jezior i miast omawianej krainy.</p> <p>Podajesz przykłady skarbów kryjących się w ziemi.</p> <p>Wymieniasz lecznicze zasoby przyrody.</p> <p>Wymieniasz przykłady wypoczynku czynnego i biernego.</p> <p>Podajesz przykłady zastosowania energii elektrycznej.</p> <p>Wymieniasz skutki działalności człowieka mające niekorzystny wpływ na środowisko.</p> <p>Wymieniasz źródła zanieczyszczeń.</p> <p>Wymieniasz źródła zanieczyszczeń naturalnych i sztucznych.</p> <p>Wymieniasz źródła zanieczyszczeń.</p> <p>Wymieniasz 5 form ochrony przyrody.</p> <p>Wymieniasz 3 – 4 puszcze wchodzące w skład Zielonych Płuc Polski i Europy.</p> <p>Wymieniasz kilka obiektów kulturowych wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego.</p> <p>Gromadzisz niezbędny materiał do wykonania postera.</p>	<p>Rozróżniasz znaczenie pojęć: komunikacja, transport, łączność.</p> <p>Rozpoznajesz na mapie żeglowne szlaki wodne.</p> <p>Uzupełniasz schemat przedstawiający podział wód na kuli ziemskiej.</p> <p>Wymieniasz po dwie dowolne cechy środowiska lądowego i wodnego.</p> <p>Opisujesz znaczenie ryb w żywieniu człowieka.</p> <p>Wskazujesz na mapie fizycznej Polski Krainę Wielkich Jezior Mazurskich.</p> <p>Wskazujesz na mapie najbardziej uprzemysłowiony region Polski, wymieniasz surowce tam występujące.</p> <p>Podajesz nazwy uzdrowisk w Polsce (5 nazw).</p> <p>Wskazujesz przyczyny decydujące o wyborze rodzaju wypoczynku.</p> <p>Wymieniasz 5 – 6 zasad bezpiecznego zachowania się w czasie wycieczki autokarowej lub rowerowej.</p> <p>Wymieniasz elementy prostego obwodu elektrycznego.</p> <p>Wymieniasz źródła prądu.</p> <p>Wymieniasz niekorzystne zmiany zachodzące w atmosferze ziemskiej (efekt cieplarniany, kwaśne deszcze, dziura ozonowa).</p> <p>Określasz miejsca występowania porostów w przyrodzie.</p> <p>Przestrzegasz zasad prawidłowego zachowania się podczas wypoczynku w środowisku naturalnym.</p> <p>Przestrzegasz zasad prawidłowego zachowania się podczas wypoczynku w środowisku naturalnym.</p> <p>Wyjaśniasz potrzebę ochrony przyrody.</p> <p>Wskazujesz na mapie puszcze wchodzące w skład Zielonych Płuc Polski i Europy.</p> <p>Wymieniasz kilka rezerwatów biosfery.</p> <p>Wskazujesz na mapie poznane obiekty chronione.</p> <p>Czytasz ze zrozumieniem instrukcję.</p>	<p>Opisujesz sposoby przekazywania informacji na odległość.</p> <p>Opisujesz sposoby regulacji szlaków wodnych.</p> <p>Wyjaśniasz pojęcia: system rzeczny, dorzecze, dział wodny.</p> <p>Formułujesz prawidłowe wnioski z obejrzanych pokazów.</p> <p>Opisujesz przystosowanie w budowie zewnętrznej ryb do życia w wodzie.</p> <p>Opisujesz wędrówki łososia i węgorza.</p> <p>Opisujesz cechy krajobrazu omawianej krainy.</p> <p>Rozpoznajesz na mapie konturowej główne miasta i jeziora KWJM.</p> <p>Wymieniasz miejsca występowania surowców mineralnych w Polsce (węgiel: kamienny, brunatny; sól kamienna; cynk i ołów; rudy miedzi).</p> <p>Wyjaśniasz pojęcia: uzdrowisko, sanatorium, cieplice.</p> <p>Wymieniasz 5 roślin leczniczych i rodzaje schorzeń, które leczą.</p> <p>Opisujesz znaczenie wypoczynku biernego i czynnego dla swojego samopoczucia.</p> <p>Określasz rodzaje energii powstających z energii elektrycznej.</p> <p>Przyporządkowujesz poszczególnym rodzajom energii właściwe urządzenia (odbiorniki).</p> <p>Opisujesz skutki powstawania dziury ozonowej, kwaśnych deszczów i efektu cieplarnianego.</p> <p>Opisujesz cechy porostów jako roślin pionierskich.</p> <p>Wskazujesz sposoby ograniczania ilości odpadów w środowisku.</p> <p>Wskazujesz sposoby ograniczania ilości odpadów w środowisku.</p> <p>Wskazujesz na mapie wcześniej poznane parki narodowe.</p> <p>Opisujesz właściwe zachowania na obszarach chronionych.</p> <p>Opisujesz znaczenie lasu.</p> <p>Wyjaśniasz znaczenie skrótów ONZ i UNESCO.</p> <p>Opisujesz kilka niebezpieczeństw czyhających na zdrowie i życie, zagrażających przyrodzie.</p>	<p>Wskazujesz na mapie najważniejsze drogi w Polsce, porty morskie i lotnicze, połączenia śródlądowe Polski.</p> <p>Dokonujesz pomiarów długości rzek 3 sposobami (nitka, kroczek, skrawek papieru) i obliczasz ich długość rzeczywistą.</p> <p>Odróżniasz mieliznę od łachy i kępy.</p> <p>Rysujesz linię działu wodnego oddzielającą dorzecze Wisły i Odry.</p> <p>Rozpoznajesz i podpisujesz na mapie konturowej Polski Wisłę i Odrę oraz ich ważniejsze dopływy.</p> <p>Porównujesz cechy środowiska lądowego i wodnego.</p> <p>Odróżniasz cechy organizmów przystosowujące je do życia w danym środowisku.</p> <p>Wyjaśniasz pojęcia: tarło i tarlisko.</p> <p>Podajesz przykłady ryb podlegających ochronie.</p> <p>Określasz kiedy ryby podlegają ochronie.</p> <p>Określasz typy jezior w Polsce.</p> <p>Opisujesz znaczenie Krainy Wielkich Jezior Mazurskich dla człowieka.</p> <p>Wskazujesz na mapie miejsca występowania najważniejszych surowców mineralnych w Polsce.</p> <p>Wyjaśniasz pojęcie meteoropatii.</p> <p>Opisujesz sposoby wykorzystania zasobów przyrody do leczenia człowieka.</p> <p>Wskazujesz na mapie miejscowości turystyczne własnego regionu.</p> <p>Opisujesz drogę prądu elektrycznego z kopalni węgla do odbiorców.</p> <p>Wyjaśniasz dlaczego należy oszczędzać energię elektryczną.</p> <p>Opisujesz sposoby ograniczania skutków powstawania niekorzystnych zmian w atmosferze.</p> <p>Rozpoznajesz typy porostów i po ich występowaniu stopień czystości powietrza.</p> <p>Wyjaśniasz pojęcie i przyczyny kłęski ekologicznej.</p> <p>Opisujesz skutki zaśmiecania środowiska w najbliższej okolicy.</p> <p>Analizujesz diagram przedstawiający powierzchnie wybranych form ochrony przyrody.</p> <p>Analizujesz i interpretujesz mapy i diagramy związane z lesistością Polski.</p> <p>Rozpoznajesz na mapie konturowej Polski poznane puszcze.</p> <p>Określasz przyczyny utworzenia Listy Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego.</p> <p>Wyjaśniasz pojęcie biosfery.</p> <p>Wykonujesz poster zgodnie z instrukcją.</p> <p>Opisujesz co można zrobić na rzecz ochrony przyrody.</p>	<p>Korzystasz bezbłędnie z rozkładu jazdy PKP i PKS.</p> <p>Opisujesz walory przyrodnicze Wisły.</p> <p>Wyjaśniasz pojęcie dyfuzji.</p> <p>Wyjaśniasz różnice między rybołówstwem, rybactwem a wędkarstwem.</p> <p>Oceniasz zmiany zachodzące w środowisku przyrodniczym wywołane działalnością człowieka.</p> <p>Opisujesz zagrożenia dla środowiska naturalnego wynikające z wyrzucania zużytych baterii.</p> <p>Rozpoznajesz poznane symbole graficzne lokalnych zagrożeń środowiska.</p> <p>Wskazujesz tereny objęte kłeską ekologiczną.</p> <p>Przeprowadzasz wywiad na określony temat.</p> <p>Przeprowadzasz wywiad na określony temat.</p> <p>Rozpoznajesz symbole międzynarodowe związane z UNESCO i wyjaśniasz ich znaczenie.</p> <p>Opisujesz działalność organizacji ekologicznych.</p>